

Llegenda de la mort de l'arquebisbe de Tarragona

Olesa de Bonesvalls

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Hospital de Cervelló. 08795 OLESA DE BONESVALLS

Coordenades:

Latitud: 41.35164
Longitud: 1.85075
UTM Est (X): 403861
UTM Nord (Y): 4578431

Classificació

Número de fitxa 08146 - 116
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Tradició oral
Estil / època: Contemporani
Segle XIX-XX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: És una llegenda de la que quasi no es conserva la tradició.
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Simbòlic
Titularitat Pública
Autoria de la fitxa Cortés Elía, M^a del Agua
Data de registre de la fitxa: dl., 12/09/2005 - 02:00
Autoria de la darrera revisió: María del Agua Cortés Elía, OPC
Data de la darrera revisió: dv., 27/02/2026 - 14:42

Descripció

Segons les cròniques, a finals del segle XII els barons de Castellví i de Cervelló estaven enemistats i tenien moltes baralles. Guillem Ramon de Montcada s'uní al bàndol dels Cervelló. Un dia al castell de Cervelló estava el Montcada casat amb Guillerma de Castellterçol, neboda de l'arquebisbe de Tarragona, Berenguer Vilademuls; aquest va entrar en còlera i va donar una bufetada a l'arquebisbe que havia anat a posar concòrdia. El Montcada va ser fet presoner pel Castellví i estant a la presó el va anar a veure l'arquebisbe i li va demanar que intercedís per obtenir la llibertat. Aquest va arrencar una estella del cep del presoner, fet que no li va agradar i va dir que es venjaria quan obtingués la llibertat. Un cop en llibertat va demanar a la seva dona que anés a buscar al seu parent a Tarragona per anar a Girona per coses importants. En passar pel camí Ral, prop d'Olesa, li va sortir al pas Guillem Ramon de Montcada amb el vescomte Cabrera i amb l'espasa el va ferir greument. Demanar que el confessessin i en veure l'assassí que encara era viu el rematà amb un cop de cap. L'arquebisbe va ser enterrat a la catedral de Tarragona i el Montcada va anar en peregrinació a Roma on el papa Celestí III el va perdonar, però essent excomunicat. Un Cervelló, com a remordiment pels crims comesos pels seus avantpassats, al mateix lloc del crim va aixecar l'hospital per als pobres, i al lloc on va morir l'arquebisbe va posar una creu de pedra, que segons la tradició estava al pla de la Creu i portava un relleu amb la mà esculpida de la bufetada que el Cervelló li donà a l'arquebisbe. Aquesta és una de les versions de la llegenda sobre la polèmica construcció de l'Hospital en aquests paratges, que ha pres part del que deia el testament del Cervelló.

Observacions:

Diu la llegenda popular que la mà esculpida a les creus es relaciona amb la bufetada del comte de Cervelló a l'arquebisbe Berenguer de la Vila de Muls, que després acabà assassinat. Aquesta explicació va ser interpretada per Mn. Pascual, capellà d'Olesa de 1880 a 1921. La mà també és un element que trobem sovint en la iconografia cristiana en diferents èpoques històriques, interpretada com la mà de Déu, la dreta del Pare. Hi ha un nombre important de creus al peu del camí Ral, totes amb els mateixos símbols, una ma a un costat i una creu a l'altre. Hi havia les creus de Ràfols dels Caus (Avinyonet), Pla de la Mireta a les Cabòries (Avinyonet), la de la Granada (Begues), a Olesa la del Pla de la Creu que no existeix actualment.

Bibliografia

LLORAC I SANTÍS, Salvador (1993). Olesa de Bonesvalls. Un paisatge, un passat i un present. Ajuntament d'Olesa de Bonesvalls Ajuntament .
MISSER I VALLÈS, Salvador (1953). Glosses històriques d'Olesa de Bonesvalls Salvador Misser i Vallès. Barcelona Tall. Gràf. J. Prats Bernadàs.

